

**ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII
I IRLANDII PÓŁNOCNEJ**

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

INFORMACJE OGÓLNE

Powierzchnia	243 610 km ²	
Ludność	65 105 246	
Głowa państwa	król Karol III	od 8 września 2022
Premier	Keir Starmer	od 5 lipca 2024
Minister Biznesu i Handlu	Jonathan Reynolds	od 5 lipca 2024
Minister Nauki, innowacji i Technologii	Peter Kyle	od 5 lipca 2024
Minister Spraw Zagranicznych, Wspólnoty Narodów i Rozwoju	David Lammy	od 5 lipca 2024
Ambasador Zjednoczonego Królestwa w Polsce	Anna Luise Clunes	od września 2020
Ambasador RP w Zjednoczonym Królestwie	Piotr Wilczek	od lutego 2022
Najbliższe wybory parlamentarne	Lipiec 2029 rok	
Przynależność do UE	1 lutego 2020 roku Wielka Brytania wystąpiła z Unii Europejskiej 31 grudnia 2020 roku zakończył się okres przejściowy	
Przynależność do organizacji międzynarodowych	Wielka Brytania jest państwem członkowskim WTO (1995) i OECD (1961).	

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI MAKROEKONOMICZNE

Wskaźniki/Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
PKB (mld EUR)	2,545	2,416	2,413	2,752	2,622	3,015	3,131
PKB (wzrost w %)	1,4	1,6	-10,4	8,7	4,3	0,2	0,4
Deficyt/nadwyżka budżetowa (% PKB)	-1,9	-2,0	-13,2	-7,9	-4,4	-3,9	-4,10
Dług publiczny (% PKB)	86,30	85,70	105,80	105,30	100,40	100,50	101,10
Inflacja (CPI w %)	2,5	1,8	0,9	2,6	6,3	3,1	
Bezrobocie (%)	4,1	3,8	4,5	4,5	3,7	4,1	4,4
Eksport towarów (mld GBP)	418	398	360	399	440	452	440
Import towarów (mld GBP)	585	555	506	596	669	690	674

Źródła: ONS.gov.uk, UNCTAD (WIR 2023), IMF.org, GOV.uk, Osservatorio economico

*Prognoza

Rankingi gospodarcze	Wielka Brytania (rok poprzedni)	Polska
Ernst&Young - Attractiveness Europe Survey 2021 (atrakcyjność inwestycyjna)	2. (2.)	6.
WIPO Global Innovation Index 2022 (innowacyjność gospodarki)	4. (4.)	38.
World Economic Forum – The Global Competitiveness Report 2019 (konkurencyjność gospodarki)	9. (8.)	37.

Ustrój polityczny Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej to monarchia parlamentarna, w ramach której funkcjonuje system gabinetowo-parlamentarny. Pod względem terytorialnym Wielka Brytania jest unią realną poszczególnych części składowych. Wielka Brytania składa się z królestw: Anglii i Szkocji, Księstwa Walii oraz prowincji Irlandia Północna. Formalnie jest to państwo unitarne o silnym stopniu decentralizacji. Podstawy systemu prawnego stanowią konwenanse konstytucyjne, ustawy ustrojowe, prawo zwyczajowe, zasady ustrojowe oraz krajowe prawo stanowione, a także prawo Unii Europejskiej. Do najważniejszych organów państwa zalicza się monarchę, dwuizbowy parlament i gabinet wraz z premierem. Dla ustroju charakterystyczny jest również system dwupartyjny i związane z nim funkcjonowanie gabinetu cieni. Rząd brytyjski odpowiada przed dwuizbowym parlamentem westminsterskim, jednak poszczególne kraje posiadają pewną autonomię i własne organy rządowe zajmujące się sprawami lokalnymi. Brytyjski parlament tworzą Izba Gmin, Izba Lordów oraz monarcha. Izba Gmin składająca się z 650 deputowanych jest niższą izbą parlamentu posiadającą władzę ustawodawczą. Wybierana jest w głosowaniu powszechnym na 5-letnią kadencję. Izba Lordów składa się z 783 lordów jest wyższą izbą parlamentu posiadającą funkcje nadzorcze. Lordowie sprawują swoją funkcję dożywotnie (niektórzy dziedzicznie). Prawo do zasiadania posiadają zarówno osoby świeckie z tytułem szlacheckim, jak i biskupi kościoła anglikańskiego (na czas pełnienia funkcji).

W wyborach z dnia 4 lipca 2024 r. Partia Pracy zdobyła 411 mandatów (trzeci najlepszy wynik w historii), Partia Konserwatywna zdobyła 121 mandatów (najgorszy wynik w historii), Liberalni Demokraci zdobyli 72 mandaty, Szkocka Partia Narodowa zdobyła 9 mandatów, Partia Reform UK zdobyła 5 mandatów (liderem jest Nigel Farage, przez lata agitujący na rzecz wystąpienia Wielkiej Brytanii z UE). Po 4 mandaty zdobyły Partia Zielonych oraz opowiadająca się za niepodległością Walii Plaid Cymru, a 6 - kandydaci niezależni. Spośród 18 mandatów przypadających Irlandii Północnej, która ma oddzielny system partyjny, 7 zdobyła republikańska partia Sinn Fein, 5 - Demokratyczna Partia Unionistów (DUP), 2 - Socjaldemokratyczna Partia Pracy (SDLP), a po jednym Sojusz, Partia Unionistów Ulsteru (UUP) i Tradycyjny Głos Unionistów (TUV). Ostatnie miejsce w Izbie Gmin przypada spikerowi, który niezależnie od przynależności partyjnej przed wyborem na to stanowisko, w kolejnych wyborach startuje jako spiker, a główne partie tradycyjnie nie wystawiają w jego okręgu swoich kandydatów.

Brexit

Wielka Brytania opuściła Unię Europejską (UE) 1 lutego 2020 r. po zawarciu przez obie strony *Umowy o wystąpieniu stając się tym samym państwem trzecim*, przy czym do końca 2020 roku obowiązywał tzw. okres przejściowy. 24 grudnia 2020 r. Unia Europejska i Wielka Brytania osiągnęły porozumienie w sprawie umowy o handlu i współpracy między UE a Wielką Brytanią. Tekst umowy dostępny jest online w [bazie aktów prawnych Unii Europejskiej EUR-Lex](#). Zawarcie umowy oznacza m.in., że w obrocie gospodarczym nie obowiązują cła i ograniczenia ilościowe.

Od 1 stycznia 2021 roku Wielka Brytania znalazła się poza jednolitym rynkiem i unią celną UE, przestała być jednocześnie związana unijnym prawem. Do momentu pełnej ratyfikacji, państwa członkowskie UE wraz z Wielką Brytanią stosowały tymczasowo *umowę TCA (Trade & Cooperation Agreement)*. 30 kwietnia 2021 r. w Dzienniku Urzędowym UE opublikowano umowę TCA, która podlega pełnemu stosowaniu od 1 maja 2021 roku.

Zachęcamy do regularnego odwiedzania strony www.brexit.gov.pl, na której na bieżąco aktualizowane są kluczowe informacje dot. nowych warunków współpracy gospodarczej z Wielką Brytanią.

Sytuacja gospodarcza

Wielka Brytania jest państwem o wysokim poziomie rozwoju z gospodarką o charakterze rynkowym, drugą w Europie, po gospodarce niemieckiej, a przed francuską (wartość PKB w 2020 - 2 bln GBP). Struktura wytwarzania brytyjskiego PKB: usługi 79,2%, przemysł 20,2%, rolnictwo 0,7% (CIA World Factbook). W sektorze usług, głównie bankowych, finansowych (w tym fintech i ubezpieczeniowych) Wielka Brytania zajmuje 2. miejsce na świecie, za Stanami Zjednoczonymi. Produkcja przemysłowa obejmuje zaawansowane technologie – Wielka Brytania jest uznawana za lidera innowacyjności. Intensywne, wysoko zmechanizowane i wydajne rolnictwo zaspokaja potrzeby żywnościowe kraju w 60%, przy czym w tym dziale gospodarki zatrudnione jest tylko 2% społeczeństwa. Wielka Brytania posiada także bogate złoża surowców energetycznych (węgiel, gazu ziemnego i ropy naftowej).

W ciągu ostatnich dwóch dekad rząd dokonał prywatyzacji wielu przedsiębiorstw państwowych, odchodząc w znacznym stopniu od zasad tzw. państwa opiekuńczego (ang. *welfare state*). Polityka gospodarcza Wielkiej Brytanii opiera się o *Strategię Przemysłową Wielkiej Brytanii*. Celem strategii jest wzmocnienie brytyjskiej gospodarki poprzez wspieranie innowacyjności już na początkowym etapie powstawania kreatywnych rozwiązań, zwiększenie partnerstwa publiczno-prywatnego na rzecz inwestowania w badania i rozwój. Strategia skupia się na działaniach mających zapewnić każdemu obywatelowi szansę uzyskania wysokich kwalifikacji, a następnie wysokiej jakości zatrudnienia, które mają prowadzić do wzmocnienia ich siły nabywczej, a w dalszej kolejności do rozwoju brytyjskiej gospodarki. Strategia wskazuje na pięć elementów stanowiących podstawę sukcesu gospodarczego: idee, ludzie, infrastruktura, otoczenie biznesowe oraz miejsca (*Ideas, People, Infrastructure, Business Environment, Places*). Wpływy z podatków stanowią 37% PKB.

Gospodarka Wielkiej Brytanii zaczęła spowalniać w wyniku głosowania w referendum o opuszczeniu UE (Brexit) w czerwcu 2016 roku. Pandemia koronawirusa przyniosła dodatkowy negatywny wpływ na gospodarkę Wielkiej Brytanii. PKB Wielkiej Brytanii skurczył się w 2020 roku o rekordowe 9,3% r/r, ale już w 2021 roku wzrósł o 7,4% r/r. W pierwszym kwartale 2022 roku brytyjski PKB wzrósł o 0,5% r/r, w drugim o 0,1% r/r, w trzecim spadł o -0,2% r/r, a w czwartym pozostał na poziomie sprzed roku (0,0%).

Wg prognoz Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) w 2025 r. UK ma być najszybciej rozwijającą się dużą gospodarką w Europie. Jednocześnie prognozy MFW wskazują, że jest mało prawdopodobne, aby brytyjska gospodarka nabrała w tym roku dużej dynamiki i najprawdopodobniej jej tempo rozwoju pozostanie niższe niż pozostałych, poza Niemcami, państw G7. Wg najnowszej World Economic Outlook MFW spodziewa się, że gospodarka UK wzrośnie w tym roku o 0,5% a w 2025 r. o 1,5%, co oznacza obniżenie obu prognoz o 0,1 p.p. w porównaniu ze styczniowymi szacunkami MFW. Szansy na poprawę sytuacji w 2025 r. MFW upatruje w postępującej dezinflacji w UK. Zdaniem ekspertów MFW inflacja w 2024 r. w UK wyniesie średnio 2,5%, a w 2025 r. spadnie do celu inflacyjnego Banku Anglii wynoszącego 2%. Jednocześnie MFW przewiduje, że aż do 2029 r. stopy procentowe w UK pozostaną na wyższym poziomie (około 4%) niż w innych najlepiej rozwiniętych państwach.

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) zaprezentowała swój przegląd gospodarki Wielkiej Brytanii. Według ekonomistów OECD tempo wzrostu PKB Wielkiej Brytanii osiągnie 1,1% w 2024 r. i 1,2% w 2025 r. wobec zaledwie 0,1% w 2023 r. Jednocześnie oczekiwany jest stopniowy spadek inflacji, ale do poziomu 3,7% w 2024 r. i 2,8% w 2025 r. z uwagi na przede wszystkim presję cenową w zakresie usług. Z tego względu konieczne będzie utrzymanie restrykcyjnej polityki pieniężnej. Rządowe mechanizmy wsparcia uruchomione w związku z pandemią Covid-19 i kryzysem cen energii zostały wycofane, ale przyczyniły się do wzrostu długu publicznego, a wskutek wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa i transformacją

klimatyczną presją wydatkowa będzie rosła. Ważnym czynnikiem rozbudowującym przestrzeń fiskalną mogą okazać się reformy podatkowe redukujące wyłączenia i uszczelnienie przepisów. Niski poziom inwestycji hamuje wzrost produktywności już od czasu globalnego kryzysu finansowego. Istotną rolę dla odblokowania potencjału wzrostu może odegrać uruchomienie rządowej strategii wsparcia przedsiębiorstw, poprawa dostępu do finansowania dla małych innowacyjnych firm i zmiany w podatkach korporacyjnych. Jako remedium dla słabego wzrostu zatrudnienia od czasów pandemii Covid-19 autorzy przeglądu proponują uniezależnienie wsparcia dochodów od zdolności do pracy, wprowadzenie w życie szerokiego programu opieki nad dziećmi oraz reformę systemu praktyk pracowniczych ukierunkowanego na szkolenie młodych osób o niższych kwalifikacjach i kończących edukację. Wielka Brytania jest wśród globalnych liderów redukcji emisji, ale niezbędne jest przyspieszenie reform w sektorze mieszkaniowym i termomodernizacyjnym.

Dane dot. wzrostu gospodarczego w 3. kwartale 2024 r.

W dn. 22 listopada brytyjski urząd statystyczny (ONS) ogłosił, że gospodarka UK urosła w 3. kwartale 2024 r. o 0,1%. Jest to gorszy wynik niż innych krajów G7 (USA, Francji czy Niemiec), których wzrost w tym samym okresie wyniósł odpowiednio 0,7%, 0,4% i 0,2%. Wynik pokazuje też spowolnienie dynamiki w stosunku do pierwszej połowy roku - w drugim kwartale brytyjska gospodarka urosła o 0,5%, a w pierwszym o 0,7%. Pod względem wzrostu w sektorach, trzeci kwartał przyniósł 0,1% wzrost w usługach, a 0,8% w branży budowlanej. Sektor produkcyjny zmalał z kolei o 0,2%. Wyniki sugerują, że wzrost gospodarki w 2024 r. wyniesie ok. 1%, a Bank Anglii najprawdopodobniej wstrzyma się z dalszymi obniżkami stóp procentowych, które do końca roku powinny pozostać na poziomie 4,75%.

Inflacja

Wg danych opublikowanych 19 czerwca 2024 r. przez ONS wartość inflacji mierzona za pomocą wskaźnika cen dóbr konsumpcyjnych (CPI) w maju br. wyniosła 2,0% w ujęciu rok do roku (r/r) i była niższa o 0,3 punktu procentowego (p.p.) niż w kwietniu br. W ujęciu miesięcznym CPI wzrósł o 0,3% w maju br., a bazowy CPI (z wyłączeniem energii, żywności, alkoholu i tytoniu) miał wartość 3,5% (dla porównania jeszcze w kwietniu br. jego wartość wynosiła 3,9%). W przypadku sektora towarów mieliśmy do czynienia z pogłębieniem zjawiska deflacji (wartość inflacji spadła z -0,8% do -1,3%), natomiast wartość inflacji w sektorze usług mimo kolejnego spadku pozostała na wysokim poziomie (obecnie 5,7%, dla porównania jeszcze w kwietniu miała wartość 5,9%). Największy udział w spadku inflacji miała żywność, ten pozytywny trend został nieco zniwelowany poprzez nieznaczny wzrost cen paliw silnikowych.

Indeks cen dóbr konsumpcyjnych obejmujący koszty właścicieli mieszkań (CPIH) w maju br. wyniósł 2,8% w ujęciu r/r, w porównaniu z 3,0% w okresie 12 miesięcy do kwietnia. W ujęciu miesięcznym CPIH wzrósł o 0,4% w maju 2024 r. Bazowy wskaźnik CPIH wzrósł o 4,2% w porównaniu z 4,4% w kwietniu.

Ratingi największych agencji:

	Fitch Ratings	Standard&Poor's	Moody's
rating	AA-	AA	Aa3
perspektywa	negatywna	negatywna	negatywna
ostatnia zmiana	5 października 2022 ↓	30 września 2022 ↓	21 października 2022 ↓

W komunikacie Międzynarodowego Funduszu Walutowego z lipca 2024 r. dot. przeglądu gospodarki Wielkiej Brytanii podkreślono, że gospodarka kraju zdołała uniknąć twardego lądowania. MFW prognozuje, że w 2024 r. tempo wzrostu PKB wyniesie zaledwie 0,7%, ale w 2025 r. wzrośnie do 1,5%, ponieważ postępująca dezinflacja zwiększa wartość realnych dochodów, a ponadto najprawdopodobniej polityka pieniężna zostanie poluzowana. Inflacja zasadnicza spadła i zgodnie z prognozą wyniesie 2,7% w 2024 r. i 2,1% w 2025 r., tym samym osiągając poziom celu inflacyjnego wyznaczonego przez rząd. W komunikacie podkreślono, że długoterminowe perspektywy wzrostu gospodarczego pozostają słabe ze względu na niewielki wzrost wydajności pracy, starzenie się społeczeństwa i wyższy niż oczekiwano poziom bierności zawodowej z powodu długotrwałych chorób. Zwiększona presja na usługi publiczne, zwłaszcza w służbie zdrowia, w związku z trwającymi akcjami protestacyjnymi dotyczącymi wynagrodzeń, potęguje jeszcze wspomniany problem. Dyrektorzy Wykonawczy podkreślili, że potrzebne są bardziej ambitne reformy strukturalne w celu zwiększenia potencjalnego wzrostu. Poparli zalecenie przedstawione w raporcie z obecnych konsultacji dotyczące przyjęcia długoterminowej strategii wzrostu, wspieranej przez niezależną komisję ds. wzrostu. W szczególności stwierdzili, że zwiększenie słabego obecnie tempa wzrostu produktywności wymaga wsparcia w zakresie edukacji i usprawnienia służby zdrowia.

Handel zagraniczny Wielkiej Brytanii

W połowie lutego 2024 roku, brytyjski urząd statystyczny ONS opublikował wstępne dane dot. wyników handlu zagranicznego UK za 2023 r. Zgodnie z nimi obroty handlowe osiągnęły poziom 1755 mld GBP tj. wzrosły o ok. 1% wobec 2022 r. (r/r). Przy wartości eksportu na poziomie 859 mld GBP i importu 896 mld GBP, odnotowano ujemne dla Wielkiej Brytanii saldo w wysokości - 37 mld GBP - znacznie mniejszy niż notowane rok wcześniej 67 mld GBP. Udział obrotów towarami w całości obrotów handlowych to ok. 55% (974 mld GBP) – w tym eksport wyniósł 393 mld GBP, a import 581 mld GBP, co oznaczało istotny deficyt w wysokości ok. 188 mld GBP. Z kolei w przypadku handlu usługami (obrót na poziomie 781 mld GBP, 45% udziału w całości handlu) eksport znacznie przewyższył import, pozwalając na osiągnięcie nadwyżki rządu 152 mld GBP, co zmniejszyło całkowity deficyt towarowo-usługowy do wspomnianego poziomu 37 mld GBP. Handel towarami zmniejszył się r/r o ok. 9% (tj. o ok. 94 mld GBP), natomiast handel usługami wzrósł o ok. 16% (tj. o ok. 105 mld GBP). Obroty towarowe UK z UE w 2023 r. osiągnęły poziom ok. 504 mld GBP i były niemal na poziomie sprzed roku. Odnotowano wzrost importu z UE (o ok. 4%) przy jednoczesnym spadku eksportu do Wspólnoty (o ok. 6%). Tym samym wzrósł deficyt w handlu UK z UE ze 111 mld GBP w 2022 r. do 134 mld GBP w 2023 r. Jednocześnie w sytuacji spadku wymiany handlowej z pozostałymi krajami, udział UE w całości obrotów towarowych UK zwiększył się w ciągu roku z ok. 47% do ok. 52%.

W podziale na poszczególne państwa, największymi partnerami handlowymi UK w 2023 r. po stronie eksportu były: USA (udział 16%), DE (9%), NL (8%), IE (7%) i FR (6%), **natomiast po stronie importu:** DE (13%), USA (10%), CN (10%), NL (9%) i FR (7%). Największą nadwyżkę w handlu towarami UK generowało z IE (ok. 9 mld GBP), HKG (ok. 5 mld GBP) i ZEA (ok. 4 mld GBP), natomiast największy deficyt z DE (ok. 40 mld GBP), CN (ok. 35 mld GBP) i NO (ok. 23 mld GBP).

W 2023 r. Polska była 13. partnerem UK po stronie eksportu i 11. po stronie importu (z udziałem odpowiednio 1,8% i 2,4%). Patrząc na strukturę towarową, w imporcie UK z Polski dominują urządzenia i maszyny elektryczne, pojazdy i produkty branży transportowej oraz mięso, z kolei z UK do Polski eksportowane są głównie ropa naftowa, pojazdy oraz urządzenia i maszyny elektryczne.

Opublikowane wstępne dane handlowe za 2023 r. pokazują, że w UK można zaobserwować stagnację w handlu towarami w ujęciu ogólnym (z pewnymi wyjątkami dotyczącymi poszczególnych kierunków handlu), a

jednocześnie utrzymującą się tendencję wzrostu znaczenia usług w całości obrotów. Spadek deficytu handlowego UK w ub. roku to niemal w całości zasługa bardzo dynamicznego wzrostu eksportu usług (o 16% r/r).

UE pozostaje dominującym kierunkiem wymiany handlowej dla UK. Spadający eksport do krajów pozaunijnych w 2023 r. sprawił, że znaczenie UE (pomimo podobnego wolumenu handlu r/r) relatywnie wzrosło. Ponadto na uwagę zasługują niezmiennie wysoki deficyt w handlu z krajami UE, co potwierdza, że gospodarka brytyjska jest wciąż bardzo silnie związana z europejskimi łańcuchami dostaw. Ma to bardzo duże znaczenie w kontekście ew. rozważania przez rząd UK dalszych kroków związanych z dywergencją regulacyjną z UE. W tym kontekście należy przypomnieć, że nowy model kontroli granicznych dla produktów rolno-spożywczych (BTOM) jest dopiero wdrażany, a jego efekty handlowe nie są jeszcze ujmowane w statystykach (być może będą widoczne w perspektywie 1-2 lat).

Wg danych, opublikowanych przez Konferencję ONZ ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD) w 2022 r. UK zajęło czwarte miejsce wśród eksporterów, ustępując jedynie ChRL, USA oraz Niemcom. Oznacza to awans UK z 7. miejsca, które zajmowało w 2021 r. Znacząca poprawa pozycji UK była konsekwencją wzrostu brytyjskiego eksportu usług, który w 2022 r. osiągnął rekordową wartość 470 mld GBP. Szczególnie istotny w tym kontekście był wzrost wartości eksportu usług profesjonalnych, takich jak badania, doradztwo oraz usługi techniczne (łącna wartość eksportu to 185 mld GBP); usług turystycznych (59 mld GBP) oraz usług teleinformatycznych (40 mld GBP). Min. Kemi Badenoch, sekretarz stanu ds. biznesu i handlu, odnosząc się do tych danych, wyraziła przekonanie, że „UK jest na dobrej drodze do przekroczenia 1 bln GBP, jeśli chodzi o wartość eksportu towarów i usług, do 2030 r.”.

Inwestycje zagraniczne

Wg raportu UNCTAD (World Investment Report 2022) w 2021 roku Wielka Brytania z wynikiem 108 mld USD znalazła się na 5. miejscu (po USA, Niemczech, Japonii i Chinach) wśród największych inwestorów na świecie (dla porównania: w roku 2020 zajęła miejsce 166. – odnotowano wówczas odpływ inwestycji o wartości 65 mld USD). Jeśli chodzi o napływ inwestycji Wielka Brytania w 2021 roku była jednym z większych na świecie odbiorców BIZ – znalazła się na 13. miejscu (po USA, Chinach, Hong Kongu, Singapurze, Kanadzie, Brazylii, Indiach, RPA, Rosji, Meksyku, Niemczech i Izraelu) z wynikiem 28 mld USD (dla porównania: 16. miejsce w 2020 roku). Skumulowana wartość brytyjskich inwestycji za granicą wyniosła na koniec 2021 roku 2 166,4 mld USD, a inwestycji zagranicznych w Wielkiej Brytanii 2 634,2 mld USD.

Wg raportu brytyjskiego Ministerstwa Biznesu i Handlu (DBT) najważniejszymi inwestorami w Wielkiej Brytanii są (2021): USA (33,7%), Niderlandy (10,9%), Jersey (9,6%), Luksemburg (6,1%) i Francja (5,0%), a odbiorcami inwestycji brytyjskich: USA (26,1%), Niderlandy (8,8%), Luksemburg (7,2%), Hiszpania (5,4%) oraz Francja (5,2%).

Brytyjskie Ministerstwo Biznesu i Handlu (DBT) odnotowało 1589 projektów inwestycyjnych napływających do Wielkiej Brytanii w sezonie 2021/22, co oznacza wzrost o 3,3% z 1538 w sezonie 2020/21. Spośród 1589 projektów inwestycyjnych napływających do Wielkiej Brytanii w sezonie 2021/22, 1174 było wspieranych przez DBT, co oznacza wzrost o 3,8% z 1131 w sezonie 2020/21. Spośród wszystkich projektów inwestycyjnych w 2021/22 r. 596 (37,5%) zostało zrealizowanych przez nowych inwestorów w Wielkiej Brytanii, a 993 (62,5%) przez dotychczasowych inwestorów w Wielkiej Brytanii. Szacuje się, że projekty inwestycji przychodzących do Wielkiej Brytanii stworzyły 84 759 nowych miejsc pracy i utrzymały 7 765 miejsc pracy, odpowiednio o 53,2% i 57,3% mniej w latach 2021/22. Łączna szacunkowa liczba miejsc pracy utworzonych/chronionych przez

projekty inwestycji zagranicznych wyniosła 92 524 w sezonie 2021/22, co oznacza wzrost o 25,9% z 73 506 w sezonie 2020/21. Londyn był miejscem o największej liczbie nowych miejsc pracy stworzonych przez inwestycje zagraniczne, co stanowi wzrost o 31% (18 125) w latach 2021/2022. Najwyższy wzrost nowo utworzonych miejsc pracy miał miejsce na północnym wschodzie, wzrost o 325,6% w latach 2021/22. Szacunkowy wpływ ekonomiczny projektów bezpośrednich inwestycji zagranicznych z udziałem DIT wzrósł o 82% w ciągu 12 miesięcy do 2021/22 do 7 miliardów GBP.

Ramy prawno-traktatowe polsko-brytyjskiej współpracy gospodarczej

24 grudnia 2020 r. Unia Europejska i Wielka Brytania osiągnęły kluczowe dla dalszych relacji porozumienie w sprawie umowy o handlu i współpracy (TCA – Trade & Cooperation Agreement).

Szereg kwestii związanych z polsko-brytyjską współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzynarodowe. Najważniejsze z nich, to:

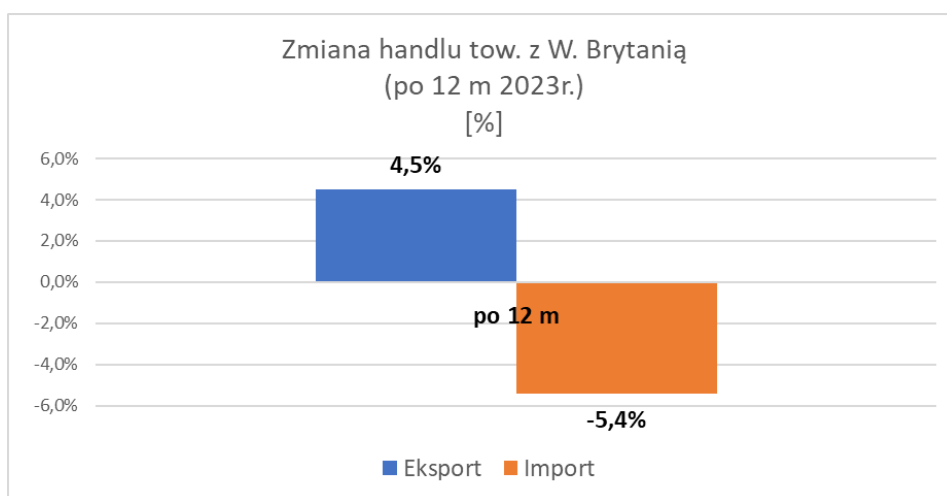
- Konwencja między Rzeczpospolitą Polską z Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej ws. unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od zysków majątkowych z 20 lipca 2006 roku,
- Umowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji z 8 grudnia 1987 roku (wypowiedziana przez stronę polską).

Polsko-brytyjska współpraca handlowa

Wg danych GUS polsko-brytyjskie towarowe obroty handlowe w 2023 roku wyniosły 23 648,5 mln EUR, co oznacza wzrost o 2% w stosunku do 2022 roku. Polski eksport wyniósł 17 559,5 mln EUR (+5% r/r), polski import 6 089,0 mln EUR (-5% r/r), a dodatkowo dla Polski saldo 11 470,5 mln EUR.

Polski eksport do Wielkiej Brytanii stanowił 5% globalnego polskiego eksportu, import z Wielkiej Brytanii 1,7% globalnego polskiego importu.

W 2023 roku Wielka Brytania znalazła się na 4. pozycji (na 3. pozycji w 2022 r.) w polskim eksporcie (za DE, CZ i FR) i zajęła 15. miejsce (na 9. pozycji w 2022 roku) w polskim imporcie.

Najważniejsze grupy towarowe (SITC) w 2023 roku w polskim eksporcie, to: 1) maszyny i urządzenia mechaniczne, sprzęt elektryczny, urządzenia do rejestrowania i odtwarzania dźwięku, urządzenia telewizyjne

do rejestrowania i odtwarzania obrazu i dźwięku oraz ich części i wyposażenie (25%); 2) pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające oraz współdziałające urządzenia transportowe (15%); 3) gotowe artykuły spożywcze, napoje bezalkoholowe i alkoholowe, tytoń, produkty i wyroby z nikotyną (14,4%); 4) produkty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych (6,9%); artykuły przemysłowe różne (6,5%); 5) zwierzęta żywe, produkty pochodzenia zwierzęcego (6%) oraz inne.

Część eksportu związana jest z łańcuchami wartości (np. motoryzacyjny, elektroniczny i AGD) i realizowana jest z dużym udziałem firm z kapitałem zagranicznym, a część jest eksportem konsumpcyjnym dla odbiorców w UK (w tym częściowo polskich) np. produkty spożywcze czy meble i artykuły stolarskie, a łączne obroty PL-UK 3,3% polskich obrotów handlowych z zagranicą.

W odniesieniu do polskiego eksportu, 2023 r. pokazał największe wzrosty w eksporcie do Wielkiej Brytanii takich towarów jak: pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające oraz współdziałające urządzenia transportowe – z 1 806,3 mln EUR w 2022 r. do 2 632,1 mln EUR w 2023 r. (45,72% r/r); gotowe artykuły spożywcze, napoje bezalkoholowe i alkoholowe, tytoń, produkty i wyroby z nikotyną – z 2 131,6 mln EUR w 2022 r. do 2 535,7 mln EUR w 2023 r. (18,96% r/r); przyrządy i aparatura optyczna, fotograficzna, kinematyczna, pomiarowa, kontrolna medyczna lub chirurgiczna; zegary i zegarki, instrumenty muzyczne i ich części i akcesoria – z 359,5 mln EUR w 2022 r. do 418,6 mln EUR w 2023 r. (16,42% r/r).

Największe spadki w eksporcie do Wielkiej Brytanii zanotowały: broń i amunicja, ich części i akcesoria – z 17,9 mln EUR w 2022 r. do 6,0 mln EUR w 2023 r. (-66,6% r/r); produkty mineralne – z 162,1 mln EUR w 2022 r. do 73,8 mln EUR w 2023 r. (-54,49% r/r); dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki – z 8,5 mln EUR w 2022 r. do 4,8 mln EUR w 2023 r. (-43,0% r/r).

Najważniejsze grupy towarowe (SITC) w polskim imporcie, to: pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające oraz współdziałające urządzenia transportowe (19,3%); czy maszyny i urządzenia mechaniczne, sprzęt elektryczny i ich części, urządzenia do rejestracji i odtwarzania dźwięku, urządzenia telewizyjne do rejestracji i odtwarzania obrazu i dźwięku oraz ich części i wyposażenie (17,7%).

Największe wzrosty w polskim imporcie z Wielkiej Brytanii odnotowały: obuwie, nakrycia głowy, parasole w tym przeciwsloneczne, laski, stołki myśliwskie, bicze, szpicury, pióra oraz preparaty i artykuły z nich, sztuczne kwiaty, artykuły z włosów ludzkich – z 2,8 mln EUR w 2022 r. do 5,4 mln EUR w 2023 r. (+92,5%, r/r); pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające oraz współdziałające urządzenia transportowe – z 704,8 mln EUR w 2022 r. do 1 179,3 mln EUR w 2023 r. (+67,3% r/r); drewno i artykuły z drewna, węgiel drzewny; korek i artykuły z korka, wyroby ze słomy, esparato lub pozostałe materiały do wyplatania, wyroby koszykarskie i z wikliny – z 2 mln EUR w 2022 r. do 2,4 mln EUR w 2022 r. (+18,2% r/r).

Rekordowa wymiana handlowa pomiędzy Polską a UK w 2023 r. jest potwierdzeniem, że pomimo zawirowań związanych z Brexitem oraz pandemią Covid-19, polski eksport wciąż ma potencjał do wzrostu na bardzo konkurencyjnym rynku brytyjskim. Należy podkreślić, iż dobre wyniki eksportu nie są związane w istotnym stopniu z parytetem wymiany walut GBP/PLN, gdyż w 2023 r. polski złoty umacniał się wobec brytyjskiego funta (co jest co do zasady bardziej korzystne z perspektywy importerów, a nie eksporterów). Utrzymanie pozytywnej dynamiki polskiego eksportu do UK w przyszłości będzie zależało zarówno od potencjału rodzimych przedsiębiorstw (nie tylko w klasycznych sektorach eksportowych, ale także w obszarach zaawansowanych technologii), jak też od obiektywnych zmiennych związanych z sytuacją w UK i uwarunkowaniami międzynarodowymi. Oprócz ogólnej sytuacji gospodarczej w UK (ryzyko niskiej dynamiki

wzrostu gospodarczego), ryzyka dla polskich eksporterów w przyszłości mogą być związane z nowymi rozwiązaniami w zakresie kontroli importowanych towarów (w tym procedura Border Target Operating Model - BTOM), czy też rosnącą konkurencją w przypadku otwierania rynku UK dla krajów trzecich w wyniku negocjowanych porozumień handlowych (szczególnie istotne w przypadku towarów rolno-spożywczych).

I-X 2024

	2019	2020	2021	2022	2023	Dynamika	I-X 2023	I-X 2024	Dynamika
						2023 2022			I-X 2024 I-X 2023
Eksport	14 244	13 725	14 402	16803,0	17 559,5	104,50%	14 690,9	15 618,2	106%
Import	5 415	4 928	4 551	6438,0	6 089,0	94,58%	4 955,9	5 038,3	102%
Obroty	19 660	18 652	18 953	23241,0	23 648,5	101,75%	19 646,8	20 656,5	105%
Saldo	8 829	8 797	9 851	10365,0	11 470,5	x	9 735,0	10 579,9	x

Wg wstępnych danych GUS w okresie styczeń-październik 2024 r. polsko-brytyjskie towarowe obroty handlowe wyniosły 20 656,5 mln EUR, co oznacza wzrost o 5% w stosunku do analogicznego okresu 2023 roku. Polski eksport wyniósł 15 618,2 mln EUR (+6% r/r), polski import 5 038,3 mln EUR (+2% r/r), a dodatkowo dla Polski saldo 10 579,9 mln EUR.

Rola usług w polsko-brytyjskiej wymianie międzynarodowej

Wg danych GUS w 2021 roku wartość usług dostarczonych do Wielkiej Brytanii wyniosła 5,4 mld EUR, wartość usług nabytych 3,4 mld EUR, a saldo usług 2,0 mld EUR.

Wielka Brytania odgrywa ważną rolę w naszej międzynarodowej wymianie usługami – wg danych NBP w 2020 roku, pomimo pandemii i Brexitu, pozostawała na drugim, po Niemczech, miejscu wśród polskich partnerów handlowych, zarówno w eksporcie (21,9 mld PLN; 8,5% całości eksportu), jak i w imporcie (14,6 mld PLN, 9,3% całości importu usług). Na uwagę zasługuje fakt, że polski eksport usług do Wielkiej Brytanii poprawił się o prawie 1 mld PLN. Najważniejsze usługi eksportowane stanowiły usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne (27% całego eksportu usług) oraz usługi świadczone przez profesjonalistów (24%). Po stronie importu usług z Wielkiej Brytanii dominują – podobnie jak w eksporcie - usługi świadczone przez profesjonalistów (22%) oraz usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne (18%). W handlu usługami z Wielką Brytanią Polska generuje nadwyżkę, która w 2020 roku osiągnęła 7,3 mld PLN.

Polsko-brytyjska współpraca inwestycyjna

Inwestycje brytyjskie w Polsce

Wg danych NBP skumulowane brytyjskie inwestycje bezpośrednie w Polsce na koniec 2022 roku wyniosły **10 153,7 mln EUR**, przy czym wartość kapitału własnego netto (akcje i inne formy udziałów kapitałowych) wyniosła 8 780,0 mln EUR, a instrumentów dłużnych netto 1 373,7 mln EUR. Stanowiło to 4% łącznej wartości kapitału zainwestowanego w Polsce. Wielka Brytania plasuje się na **7. miejscu** wśród inwestorów

zagranicznych w Polsce (dla porównania: 8. miejsce w 2021 roku), za Niderlandami, Niemcami, Luksemburgiem, Francją, Hiszpanią, Cyprem.

Wg najnowszych danych GUS w 2022 roku funkcjonowało w Polsce 1 443 podmiotów, w którym kapitał zagraniczny wyniósł 8,86 mld PLN, co stanowiło 3,8 % udziału Wielkiej Brytanii w kapitale zagranicznym ogółem. Brytyjskie inwestycje w Polsce są zlokalizowane przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym (3,2 mld PLN, co stanowi 36% kapitału zainwestowanego przez Wielką Brytanię w Polsce) oraz w handlu i naprawach pojazdów samochodowych (2,07 mld PLN, co stanowi 23% kapitału zainwestowanego przez Wielką Brytanię w Polsce). Największe inwestycje były w woj. mazowieckim (4,05 mld PLN) oraz woj. wielkopolskim (1,8 mld PLN).

Do największych inwestycji brytyjskich w Polsce należą: Abf Overseas Ltd (artykuły spożywcze), Aerogistics Holding Ltd (statki powietrzne i związane z tym maszyny), AstraZeneca (farmacja), AVIVA Plc (finanse), Bates Ltd (transport, magazyny), Benckiser (produkcja chemii gospodarczej), BP Plc (produkty naftowe), British Oxygen Corporation (gazy techniczne), Cadbury's Schweppes (artykuły spożywcze), Cussons Group Ltd. (artykuły higieny osobistej), European Manufacturing Solutions (maszyny specjalnego przeznaczenia), Gates Polska (produkcja środków transportu), GKN Industries Limited (części i akcesoria do pojazdów silnikowych), GlaxoSmithKline (farmacja), Grupa Johnson Matthey (branża profesjonalnych urządzeń elektrycznych i elektronicznych oraz środków transportu), Imperial Tobacco Plc (wyroby tytoniowe), Kainos (SSC), Mc Bride Plc (AGD), Peak Packaging LTD (wyroby z tworzyw sztucznych), Reuters Group Limited (SSC), Robinson (wyroby z tworzyw sztucznych), Rolls Royce (przemysł samochodowy), RPC Group Plc (wyroby z tworzyw sztucznych), Shell Overseas Holdings Ltd. (produkty naftowe), Smiths Group Aerospace (statki powietrzne), Summit Motors Investment U.K. (części i akcesoria do pojazdów silnikowych), Tata Steel International (produkcja wyrobów metalowych), Tesco Plc (sieć handlowa), The Royal Bank of Scotland Plc (bankowość), TJX European Distribution (dystrybucja), Xerox Ltd. (urządzenia i usługi związane z drukiem).

Obserwowane jest zwiększone zainteresowanie brytyjskich inwestorów rynkiem polskim, szczególnie wśród przedsiębiorstw średniej wielkości. Dotychczas poszukiwali oni z reguły możliwości wykorzystania środków dostępnych z Unii Europejskiej przy rozpoczynaniu działalności na terenie Polski. Realną szansą wydaje się być przenoszenie funkcji pomocniczych dużych przedsiębiorstw (księgowość, zarządzanie zasobami ludzkimi, badania i rozwój, itp.) do innych krajów (Business Process Offshoring). Biorąc pod uwagę niższe koszty siły roboczej w Polsce w porównaniu do Wielkiej Brytanii, bliskość geograficzną dwóch krajów oraz bliskość kulturową, Polska jest atrakcyjnym partnerem do lokowania tego typu inwestycji.

Zaobserwować można także bardzo duże zainteresowanie zakupem nieruchomości w Polsce przez obywateli brytyjskich. Wg brytyjskiego ośrodka analitycznego Oxford Economics, do kluczowych czynników, decydujących o atrakcyjności Polski jako lokalizacji centrów usług firm UK należą: lokalizacja – bliskość geograficzna oraz polityczne i kulturowe więzi. Podczas gdy Indie odgrywają ważną rolę w „offshoringu” usług, Polska i inne kraje Europy Wschodniej mają przewagę w „nearshoringu”, czyli sytuacji, w której przedsiębiorstwa decydują się na outsourcing usług do nieodległych lokalizacji, bez dużych różnic czasowych, co ułatwia zarządzanie projektami i równoważy wyższe koszty pracy niż w przypadku dostawców z odleglejszych lokalizacji. Według Polsko-Brytyjskiej Izby Handlowej brytyjskie firmy są w najbliższych latach zainteresowane udziałem w inwestycjach w energetyce (w tym energetyce jądrowej), transporcie i infrastrukturze (zwłaszcza kolejowej), ochronie zdrowia oraz przemyśle związanym z naukami biomedycznymi.

Inwestycje polskie w Wielkiej Brytanii

Wg najnowszych danych NBP skumulowane polskie inwestycje bezpośrednio w Wielkiej Brytanii na koniec 2022 roku wyniosły 1 537,8 mln EUR, przy czym wartość kapitału własnego netto (akcje i inne formy udziałów kapitałowych) wyniosła 768,8 mln EUR, a instrumentów dłużnych netto 769,0 mln EUR. Stanowiło to 5,5% łącznej wartości kapitału zainwestowanego za granicą, co oznacza, że Wielka Brytania jest **4. największym odbiorcą naszych inwestycji** (dla porównania: 7. w 2021 r.).

Spośród polskich firm, które zainwestowały w WB znajdują się m.in.: Can-Pack (produkcja opakowań metalowych dla przemysłu spożywczego i chemicznego), Boryszew (motoryzacja), Polcom (hotele), Rec Global (inżynieria oprogramowania), Kulczyk Investment (konsulting), Comarch (IT), Integer (paczkomaty InPost), Impel (nieruchomości), Telefonika Kable (kable i przewody), Krosnoglass (szkło dekoracyjne), Press Glass (szyby), Wielton (naczepy), Black Red White, Forte, Nowy Styl (meble), Fakro (okna), Amika (AGD), Pelion (farmaceutyka), Inglot (kosmetyki), LPP (odzież) czy Colian (branża spożywcza). PGNiG otworzyło biuro handlu skroplonym gazem ziemnym LNG w Londynie (2017), a swoje przedstawicielstwo w Londynie, w celu wsparcia polskich firm w ekspansji zagranicznej, otworzył w 2020 roku Bank Gospodarstwa Krajowego.

Dostęp do rynku

Z praktycznego punktu widzenia warto wiedzieć, że brytyjski rynek jest bardzo wymagający, a konkurencja na nim bardzo duża. Oznacza to rynek klienta i duży wybór dostawców. Szanse na zaistnienie mają tylko firmy, które są w stanie się wyróżnić i zagwarantować produkt wysokiej jakości, wsparty niezawodną obsługą. Bardzo istotna jest również presja na niskie ceny. Brytyjczycy oczekują ścisłej realizacji kontraktowych uzgodnień oraz dotrzymywania terminów. Brytyjskie firmy są bardzo konkretne, a jeżeli wysyłają ofertę oczekują odpowiedzi niemal natychmiast. Negocjacje powinny być prowadzone w sposób konsekwentny, ale z dużą dozą realizmu (niewskazane jest proponowanie zbyt wysokiej ceny wyjściowej). Klient oczekuje, że cena będzie znacznie niższa, niż w Wielkiej Brytanii czy krajach Europy Zachodniej. Oprócz ceny istotny jest również czas dostawy. Korespondencję należy prowadzić w języku angielskim. Dodatkowo warto pamiętać o różnicach dotyczących standardów (m.in. inny system miar).

Dane kontaktowe

Ambasada RP w Londynie

47 Portland Place, London W1B 1JH

tel.: + 44 207 2913 520

www.gov.pl/web/wielkabrytania

e-mail: london@msz.gov.pl

Ambasador: Piotr Wilczek

Zagraniczne Biuro Handlowe w Londynie

37th Floor | One Canada Square | London | E14 5AA | United Kingdom

tel. +44 207 317 2700

e-mail: rafal.owczarek@paih.gov.pl

Kierownik: Rafał Owczarek

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ambasada Brytyjska w Warszawie

ul. Kawalerii 12, 00-468 Warszawa

tel.: + 48 22 311 0000

www.gov.uk/world/organisations/british-embassy-warsaw.pl

e-mail: info@britishembassy.pl

Ambasador: Anna Luise Clunes

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Grudzień 2024